

ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

Статистика за меѓународна трговија со услуги Размена на услуги со странство, јануари – декември 2024 година - експериментални податоци -

Според експерименталните податоци на Државниот завод за статистика, во периодот јануари – декември 2024 година, кај размената на услуги на Република Северна Македонија со странство е остварен суфицит од 953 620 илјади евра. Во истиот период, извозот на услуги од Република Северна Македонија изнесува 2 089 351 илјада евра, додека вредноста на увезените услуги изнесува 1 135 731 илјада евра.

Трговската размена по групи на услуги покажува дека учеството на телекомуникациските, компјутерските и информациските услуги е најголемо во извозот (29.5 %), а во увозот најзастапени се транспортните услуги (28.4 %).

Во периодот јануари – декември 2024 година, Северна Македонија најмногу тргувала со услуги со земјите членки на Европската Унија, и тоа во извозот во вредност од 1 089 202 илјади евра (52.1 %) и во увозот од 555 523 илјади евра (48.9 %).

Според вкупниот обем на надворешнотрговската размена со услуги, најмногу се тргувало со Обединетото Кралство, 541 619 илјади евра. Првите 20 земји учествуваат со 83.9 % во вкупниот обем на размената.

Statistikat e tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve Shkëmbimi i shërbimeve të jashtme, janar – dhjetor 2024 - të dhëna eksperimentale -

Sipas të dhënave eksperimentale të Entit Shtetëror të Statistikës, në periudhën janar – dhjetor 2024, në shkëmbimin e shërbimeve të Republikës së Maqedonisë së Veriut nga jashtë është realizuar suficit prej 953 620 mijë euro. Në të njëjtën periudhë, eksporti i shërbimeve nga Republika e Maqedonisë së Veriut arriti në 2 089 351 mijë euro, ndërsa vlera e shërbimeve të importuara ishte 1 135 731 mijë euro.

Shkëmbimi tregtar sipas grupeve të shërbimeve tregon se pjesëmarrjen më të madhe në eksport e kanë shërbimet e telekomunikacionit, kompjuterike dhe të informacionit (29.5 %), ndërsa në import pjesën më të madhe e zënë shërbimet e transportit (28.4 %).

Në periudhën janar – dhjetor 2024, Maqedonia e Veriut realizoi shkëmbimin më të madh të shërbimeve me vendet anëtare të Bashkimit Evropian, me eksport në vlerë prej 1 089 202 mijë euro (52.1 %) dhe import në vlerë prej 555 523 mijë euro (48.9 %).

Sipas vëllimit të përgjithshëm të shkëmbimit të jashtëm tregtar të shërbimeve, partneri më i madh tregtar ishte Mbretëria e Bashkuar, me vëllim të përgjithshëm të shkëmbimit prej 541 619 mijë euro. 20 shtetet e para marrin pjesë me 83.9 % në vëllimin e përgjithshëm të shkëmbimit.

T-01: Размена на услуги на Република Северна Македонија со странство T-01: Shkëmbimi i shërbimeve të Republikës së Maqedonisë së Veriut me vendet e huaja I-XII 2024

илјади евра / mijë euro

Извоз на услуги Eksporti i shërbimeve	Увоз на услуги Importi i shërbimeve	Покриеност на увозот со извоз на услуги Mbulimi i importit me eksportin e shërbimeve	Трговски биланс на услугите Bilanci tregtar i shërbimeve
2 089 351	1 135 731	183.96%	953 620

Забелешка: Податоците се однесуваат на експерименталните податоци пресметани од пилот-истражувањето.

Врејтје: Тë dhënat i referohen të dhënave eksperimentale të përlogaritura nga pilot-hulumtimi.

Издавач: Државен завод за статистика
Скопје, „Даме Груев“ 4, Факс: 02 3111 336
Подготвила: Татјана Митевска
Botues: Enti shtetëror për statistikë
Shkup, Dame Gruev 4, Faks: +389 2 3111 336
Përgatiti: Tatjana Mitevskaja

Кориснички барања
Телефон: 02 3295 741
Ел.пошта: info@stat.gov.mk
Kërkesat e përdoruesve
Telefon: +389 2 3295 741
Posta elektronike: info@stat.gov.mk

Прашања и информации
Телефон: 02 3295 666
Ел.пошта: press@stat.gov.mk
Pyetje dhe informata
Telefon: +389 2 3295 666
Posta elektronike: press@stat.gov.mk

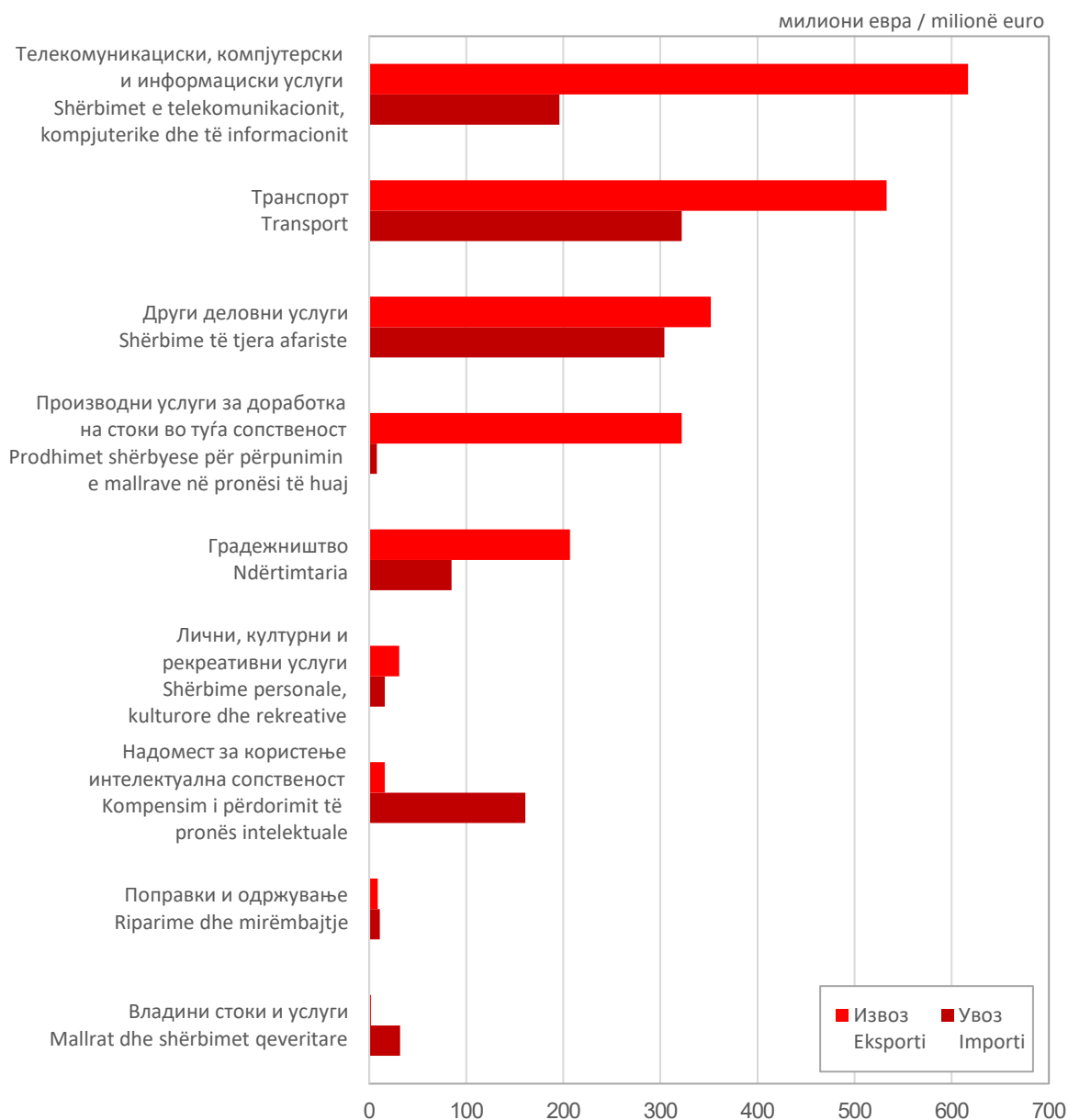
ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

Г-01: Размена на услуги според групите на ЕБОПС 2010¹⁾

G-01: Shkëmbimi i shërbimeve sipas grupeve EBOPS 2010¹⁾

I – XII 2024

¹⁾Проширена класификација на услугите на билансот на плаќање, 2010

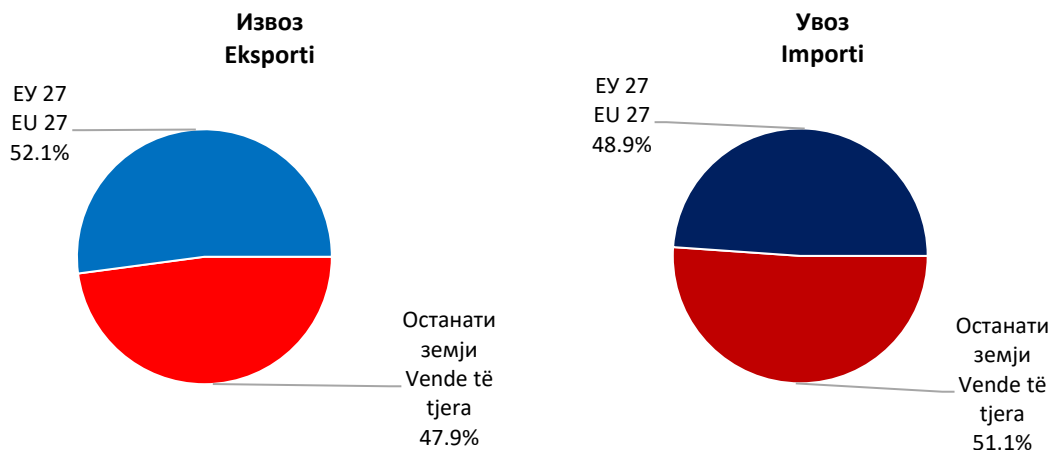
¹⁾ Klasifikimi i zgjeruar i shërbimeve të bilancit të pagesave, 2010

ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

Г-02: Размена на услуги со земјите членки на ЕУ и со останатите земји
G-02: Shkëmbimi i shërbimeve me shtetet anëtare të BE-së dhe vende të tjera
I – XII 2024

Т-02: Размена на услуги според групите на ЕБОПС 2010 и со земјите членки на ЕУ
T-02: Shkëmbimi i shërbimeve sipas grupeve të EBOPS 2010 dhe me shtetet anëtare të BE-së
I-XII 2024

илјади евра / mijë euro

	Извоз на услуги Eksporti i shërbimeve		Увоз на услуги Importi i shërbimeve		Трговски биланс на услуги Balanci tregtar i shërbimeve		
	вкупно gjithsej	од тоа за ЕУ 27 nga тоа për BE 27	вкупно gjithsej	од тоа за ЕУ 27 nga тоа për BE 27	вкупно gjithsej	од тоа за ЕУ 27 nga тоа për EU 27	
Вкупно	2 089 351	1 089 202	1 135 731	555 523	953 620	533 679	Gjithsej
Производни услуги за доработка на стоки во туѓа сопственост	321 661	255 545	8 307	7 629	313 353	247 916	Prodhimet shërbyese për përpunimin e mallrave në pronësi të huaj
Поправки и одржување	8 480	5 689	10 356	7 282	- 1 876	- 1 592	Mirëmbajtje dhe riparim
Транспорт	533 310	327 877	322 296	198 560	211 014	129 317	Transporti
Градежништво	207 187	17 474	85 232	15 372	121 955	2 103	Ndërtimtaria
Надомест за користење интелектуална сопственост	16 402	5 711	161 285	43 010	- 144 883	- 37 299	Kompensimi për shfrytëzimin e pronës intelektuale
Телекомуникациски, компјутерски и информациски услуги	616 797	315 686	195 943	117 406	420 855	198 280	Shërbimet e telekomunikacionit, kompjuterike dhe të informacionit
Други деловни услуги	352 353	151 515	304 247	145 266	48 106	6 249	Shërbime të tjera afariste
Лични, културни и рекреативни услуги	31 375	8 459	16 227	5 810	15 148	2 648	Shërbime personale, kulturore dhe rekreative
Владини стоки и услуги	1 786	1 246	31 838	15 188	- 30 053	- 13 943	Mallrat dhe shërbimet qeveritare

ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

T-03: Најголем обем на размена на услуги по земји
T-03: Vëllimi më i madh i tregtisë së shërbimeve sipas shteteve
I – XII 2024

илјади евра / mijë euro

	Обем Vëllimi	Извоз Eksporti	Увоз Importi	Трговски биланс Balanci tregtar	
Обединето Кралство	541 619	312 428	229 191	83 237	Mbretëria e Bashkuar
Германија	440 407	345 951	94 456	251 495	Gjermania
Србија	191 776	74 144	117 632	- 43 488	Serbia
Бугарија	180 893	93 355	87 538	5 817	Bullgaria
Швајцарија	180 017	152 583	27 434	125 149	Zvicra
Соединети Американски Држави	179 454	158 629	20 825	137 804	Shtetet e Bashkuara të Amerikës
Австрија	129 240	63 717	65 523	- 1 806	Austria
Холандија	110 556	94 453	16 103	78 350	Holanda
Белгија	93 306	78 703	14 603	64 100	Belgjika
Турција	89 218	47 573	41 645	5 928	Turqia
Шведска	87 792	78 644	9 148	69 495	Suedia
Грција	87 613	32 572	55 041	- 22 469	Greqia
Словенија	82 865	37 904	44 961	- 7 057	Sllovenia
Кина	50 452	37 048	13 404	23 644	Kina
Италија	48 208	24 685	23 523	1 162	Italia
Хрватска	46 522	29 154	17 368	11 786	Kroacia
Албанија	44 750	28 086	16 664	11 422	Shqipëria
Данска	44 039	40 650	3 389	37 261	Danimarka
Франција	42 795	22 896	19 899	2 997	Franca
Полска	35 306	24 540	10 766	13 773	Polonia

Издавач: Државен завод за статистика
Скопје, „Даме Груев“ 4, Факс: 02 3111 336
Подготвила: Татјана Митевска
Botues: Enti shtetëror për statistikë
Shkup, Dame Gruev 4, Faks: +389 2 3111 336
Përgatiti: Tatjana Mitevaska

Кориснички барања
Телефон: 02 3295 741
Ел.пошта: info@stat.gov.mk
Kërkesat e përdoruesve
Telefon: +389 2 3295 741
Posta elektronike: info@stat.gov.mk

Прашања и информации
Телефон: 02 3295 666
Ел.пошта: press@stat.gov.mk
Pyetje dhe informata
Telefon: +389 2 3295 666
Posta elektronike: press@stat.gov.mk

ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

T-04: Извоз на телекомуникациски, компјутерски и информациски услуги по земји –

Топ 10 извозни дестинации

T-04: Eksporti i shërbimeve të telekomunikacionit, kompjuterike dhe informacionit sipas vendit –
10 destinacionet kryesore të eksportit

I – XII 2024

илјади евра / mijë euro

	Извоз Eksporti	
Обединето Кралство	92 440	Mbretëria e Bashkuar
Соединети Американски Држави	76 857	Shtetet e Bashkuara të Amerikës
Шведска	65 046	Suedia
Германија	62 316	Gjermania
Швајцарија	44 110	Zvicra
Холандија	40 276	Holanda
Белгија	34 401	Belgjika
Бугарија	29 324	Bullgaria
Данска	22 672	Danimarka
Србија	18 060	Serbia

T-05: Увоз на транспортни услуги по земји – Топ 10 земји на потекло

T-05: Importi i shërbimeve të transportit sipas vendeve – 10 vendet kryesore të origjinës

I – XII 2024

илјади евра / mijë euro

	Увоз Importi	
Бугарија	38 451	Bulgaria
Грција	36 435	Greqia
Србија	32 051	Serbia
Германија	31 083	Gjermania
Словенија	25 478	Sllovenia
Канада	20 060	Kanada
Австрија	12 914	Austria
Обединето Кралство	12 282	Mbretëria e Bashkuar
Италија	10 939	Italia
Швајцарија	10 610	Zvicra

ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

Методолошки објаснувања

Целта на ова пилот-истражување е да се воспостави Систем за производство на статистика за надворешната трговија со услуги.

Статистиката за надворешна трговија со услуги претставува основен извор на информации за билансот на плаќања и националните сметки и е важна основа за донесување деловни одлуки во јавниот и приватниот сектор.

Република Северна Македонија редовно доставува податоци за увозот и извозот на услуги до Евростат, во ограничен опсег, во однос на препораките и барањата. Тековно, официјалните статистички податоци за меѓународната трговија со услуги ги пресметува и ги објавува Народната банка на Република Северна Македонија, како дел од податоците на Платниот биланс, без поделба на податоците по земји.

Во согласност со препораките и барањата на Евростат, Државниот завод за статистика спроведе три годишни пилот-истражувања за надворешна трговија со услуги на деловните субјекти во 2021, 2022 и 2023 година и од 2024 година е квартално пилот-истражување, со цел да започне воспоставувањето национален систем за производство на овие податоци.

Пилот-истражувањето ги опфаќа осигурителните и финансиските услуги и работи на посредување – стоки само за потребите на Билансот на плаќање и националните сметки, но тие **не се вклучени** во ова соопштение.

Пилот-истражувањето **не ги опфаќа** услугите за патувања и финансиските интермедијарни услуги мерени индиректно (ФИСИМ).

Меѓународна трговија на услуги се сите трансакции на услуги помеѓу резиденти и нерезиденти (исклучувајќи трговија со стоки, трансакции на услуги со филијали лоцирани во Република Северна Македонија, доход од капитални вложувања).

Резидент е физичко лице со постојано место на живеење или правно лице со седиште во Република Северна Македонија (согласно со дефиницијата од Законот за девизното работење, „Службен весник на Република Македонија“ број 34/01, во смисла на подоцнежните измени).

Нерезидент е физичко лице со постојан престој или правно лице со седиште надвор од територијата на Република Северна Македонија според Законот за странците („Службен весник на Република Македонија“ број 97/18, во смисла на подоцнежните измени) и Законот за девизното работење („Службен весник на Република Македонија“ број 34/01, во смисла на подоцнежните измени), не решава дали е регистриран за ДДВ во Република Северна Македонија и со тоа има македонски ДДВ-број. За нерезиденти се сметаат исто така работилниците или филијалите на македонските фирми што имаат седиште, центар на интерес и обврска да плаќаат даноци во странство, да водат посебно сметководство и да составуваат финансиски извештаи одделно.

Извештајна единица е правно лице што е должно да обезбеди потребни податоци за увоз и извоз на услуги со образецот НТ.УСЛ.21.

Увоз на услуги – Добивање услуга од нерезидент. Увоз на услуга е активност обезбедена од странска компанија со седиште надвор од Република Северна Македонија на македонски резидент без оглед на тоа каде била дадена оваа услуга.

Извоз на услуги – Обезбедување услуги на нерезиденти од страна на резидент.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

Големината на примерокот на истражувањето со референтен период за 2024 година, беше 2298 деловни субјекти, а стапката на одговор од деловните субјекти за 2024 година е **73.7 %**. Бидејќи дел од деловните субјекти не доставија одговор на прашалникот и кај дел од одговорите со контролата беше утврдено дека немаат соодветен квалитет, Државниот завод за статистика го користеше методот на импутација (со податоци од Платниот биланс) за податоците што недостасуваа со вредност на извозот 618 756 601 евро (29.5 % од вкупниот извоз од истражувањето) и на увозот 410 376 512 евра (34.6 % од вкупниот увоз)¹⁾.

Државниот завод за статистика, во интерес на корисниците, по вторпат објавува **експериментални податоци**. Поконкретно, во соопштениево се презентирани дел од обработените податоци од пилот-истражувањето, чија релевантност е потврдена преку анализа и споредба со податоците од Платниот биланс.

Народната банка на Република Северна Македонија и Заводот за статистика на Република Чешка се учесници во сите фази од пилот-истражувањето и се надеваме дека иако се експериментални и во помал обем, податоците ќе бидат од голема полза и ќе предизвикаат голем интерес кај нашите корисници.

Shpjegime metodologjike

Qëllimi i këtij pilot-hulumtimi është të vendoset Sistem për prodhimin e statistikave për tregtinë e jashtme të shërbimeve.

Statistikat e tregtisë së jashtme të shërbimeve paraqesin burim temelor informacioni për bilancin e pagesave dhe llogaritë kombëtare dhe janë një bazë e rëndësishme për marrjen e vendimeve afariste në sektorin publik dhe privat.

Republika e Maqedonisë së Veriut rregullisht dorëzon të dhëna për importin dhe eksportin e shërbimeve në Eurostat, në një fushëveprim të kufizuar në raport me rekomandimet dhe kërkesat. Aktualisht, të dhënat për tregtinë ndërkombëtare të shërbimeve llogariten dhe publikohen nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut, si pjesë e të dhënave të Bilancit të Pagesave, pa ndarje të të dhënave sipas vendeve.

Në përputhje me rekomandimet dhe kërkesat e Eurostat-it, Enti Shtetëror i Statistikës realizoi tri pilot-hulumtime vjetore për tregtinë e jashtme të shërbimeve te subjektet afariste në vitet 2021, 2022 dhe 2023, ndërsa nga viti 2024 pilot-hulumtimi zhvillohet në baza tremujore, me qëllim fillimin e krijimit të sistemit kombëtar për prodhimin e këtyre të dhënave.

Pilot-hulumtimi përfshin shërbimet e sigurimit dhe shërbimet financiare, si dhe punët e ndërmjetësimit – mallra vetëm për nevojat e Bilancit të Pagesave dhe llogarive kombëtare, por ato nuk janë përfshirë në këtë publikim.

Pilot-hulumtimi **nuk i përfshin** shërbimet e udhëtimit dhe shërbimet financiare ndërmjetësuese të matura në mënyrë indirekte (FISIM).

Tregtia ndërkombëtare e shërbimeve përfshin të gjitha transakcionet e shërbimeve ndërmjet rezidentëve dhe jorezidentëve (duke përfashtuar tregtinë e mallrave, transakcionet e shërbimeve me filialet e vendosura në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe të ardhurat nga investimet kapitale).

Rezident është personi fizik me vendbanim të përhershëm ose personi juridik me seli në Republikën e Maqedonisë së Veriut (në përputhje me përkufizimin e Ligjit për operacionet devizore, „Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 34/01, me ndryshimet e mëvonshme).

¹⁾Вклучени се и осигурителните и финансиските услуги.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

PUBLIKIMET EKSPERIMENTALE

Jorezident është personi fizik me qëndrim të përhershëm ose personi juridik me seli jashtë territorit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, sipas Ligjit për të Huajt („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 97/18, me ndryshimet e mëvonshme) dhe Ligjit për operacionet devizore („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 34/01, me ndryshimet e mëvonshme), pavarësisht nëse është i regjistruar për TVSH në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe posedon numër maqedonas të TVSH-së. Si jorezidentë konsiderohen gjithashtu punishtet ose filialet e kompanive maqedonase që kanë seli, qendër interesi dhe detyrim për të paguar tatime jashtë vendit, mbajnë kontabilitet të veçantë dhe përgatisin raporte financiare të ndara.

Njësia raportuese është personi juridik i cili është i obliguar të sigurojë të dhënat e nevojshme për importin dhe eksportin e shërbimeve përmes formularit NT.USL.21.

Importi i shërbimeve – Marrja e një shërbimi nga një jorezident. Importi i shërbimit është aktiviteti i ofruar nga një kompani e huaj me seli jashtë Republikës së Maqedonisë së Veriut për një rezident maqedonas, pavarësisht se ku është ofruar ky shërbim.

Eksporti i shërbimeve – Ofrimi i shërbimeve për jorezidentët nga ana e një rezidenti.

Madhësia e mostrës së hulumtimit me periudhë referente për vitin 2024 ishte 2 298 subjekte afariste, ndërsa shkalla e përgjigjeve nga subjektet afariste për vitin 2024 ishte **73.7 %**. Meqenëse një pjesë e subjekteve afariste nuk dorëzuan përgjigje në pyetësor dhe gjatë kontrollit të një pjesë e përgjigjeve u konstatua se nuk kishin cilësi të përshtatshme, Enti Shtetëror i Statistikës përdori metodën e imputimit (me të dhëna nga Bilanci i Pagesave) për të dhënat që mungonin, me vlerë të eksportit prej 618 756 601 euro (29,5 % e eksportit të përgjithshëm nga hulumtimi) dhe importit prej 410 376 512 euro (34,6 % e importit të përgjithshëm).¹

Enti Shtetëror i Statistikës, në interes të përdoruesve, për herë të dytë **publikon të dhëna eksperimentale**. Më konkretisht, në këtë publikim paraqitet një pjesë e të dhënave të përpunuara nga pilot-hulumtimi, rëndësia e të cilave është vërtetuar përmes analizës dhe krahasimit me të dhënat e Bilancit të Pagesave.

Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe Enti i Statistikës i Republikës Çeke janë pjesëmarrës në të gjitha fazat e pilot-hulumtimit dhe shpresojmë që, megjithëse janë eksperimentale dhe me shtrirje më të vogël, të dhënat do të jenë shumë të dobishme dhe do të zgjojnë interes të madh te përdoruesit tanë.

¹ Përfshihen edhe shërbimet e sigurimit dhe shërbimet financiare.